

8. Den pathologiske Samling.

Efter Indstilling fra det lægevidenskabelige Fakultet bifaldt Ministeriet under 14. Marts 1867, at der af Universitetets Udgiftspost 4 (særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet) f. 1866—67 maatte afholdes 25 Rdl. 21 Sk. til ekstraordinære Ordningsarbejder ved Universitetets pathologiske Samling.

9. Den farmakologiske Samling.

Ved Skrivelse af 24. Apr. 1869 har Konsistorium tilladt, at Gjennemgangsværelset fra Konsistoriums Forsamlingssal til Festsalen overlades Prof. Warneke til Opstilling af en Samling af farmakognostiske Præparater paa de samme Betingelser, som Værelset tidligere havde været overladt Prof. Panum, jfr. foran S. 528. Med Ministeriets Samtykke i Skrivelse af 7. Juni s. A. overlodes ham hertil nogle af det zoologiske Museums ældre Skabe. Til Dækning af de med Inventariets Istandsættelse, Indkøb af Glas og Samlingens Opstilling forbundne Udgifter anvendtes, i Henhold til kgl. Resolution af 31. Maj s. A., et Beløb af 190 Rdl. af Universitetets Udgiftspost 7.

VIII. Universitetets Forhold ud ad til.

1. Ophævelse af Kongens Livkorps.

Medens Kjøbstædernes Borgervæbninger, i Følge de almindelige Bestemmelser i Reskr. 27. Febr. 1801 (Kanc. Cirk. af 28. s. M.), Regl. 4. Juni 1802 § 1 og de særlige Reglementer af 1. Juni 1808 § 2 og 2. Marts 1804 § 1 for Helsingør, havde, førend Værnepligtsloven af 12. Febr. 1849 udkom, et dobbelt Formaal, dels at værne mod fjendtligt Overfald, dels at overholde Orden og Sikkerhed i Byen, havde det under Navn af »Kongens Livkorps« oprettede Korps af de akademiske Borgere i Kjøbenhavn i Følge Regl. 14. Maj 1808 § 1, jfr. §§ 20 og 21, alene den Bestemmelse, »at bidrage til Hovedstaden Kjøbenhavns Forsvar ved militær Tjeneste«. Som Følge af denne Forpligtelse vare Korpsets Medlemmer fritagne for at indtræde i noget andet Borgerkorps, i Lighed med, hvad der ved Regl. 1. Juni 1808 § 5 var bestemt med Hensyn til Medlemmerne af Kongens Livjægerkorps, som den Gang henregnedes til Armeen.

Ved Værnepligtsloven 12. Febr. 1849 § 40*) paabødes den Forandring, at

*) Værnepligtsloven af 12. Febr. 1849 § 40 lyder saaledes:

„Den Forpligtelse, som for Tiden paahviler Kjøbstadsbeboerne til at gjøre Tjeneste i vedkommende Kjøbstads Borgervæbning eller Brand- og Politikorps, skal fremdeles vedblive, dog at Tjeneste i Borgervæbningen eller Politikorps et ikke kan affordres nogen, der henhører til den staaende Hær. Tjeneste i Brandkorps et kan ikke fritage nogen, der henhører til den staaende Hær, fra at opfylde den Tjeneste, som hans Stilling i denne medfører.

Tjenesten i saadanne Korps bliver alene at betragte som en Kommunalbyrde til Overholdelsen af den indre Orden og Sikkerhed i Kjøbstaden, uden Hensyn til Værnepligten; til hvilken Ende slige Korps alene skulle staa under

Tjenesten i Kjøbstadborgervæbningerne alene skulde betragtes som en Kommunalbyrde til Overholdelsen af den indre Orden og Sikkerhed i Kjøbstaden, uden Hensyn til Værnepligten, til hvilken Ende de alene skulde staa under den civile Øvrigheds Overbefaling, og at der som Følge deraf skulde gives Kjøbstadborgervæbningerne en til dette Øjemed svarende Organisation, for saa vidt det ikke allerede var sket.

Fra oven anførte Regel var dog med Hensyn til de borgerlige Korps i Kjøbenhavn og øvrige faste Pladser gjort den Undtagelse, at de fremdeles i Krigstid under Krigsbestyrelsens Befaling skulde kunne anvendes til at modstaa fjendtligt Overfald, naar Byen blev angrebet, og derfor ogsaa i Fredstid skulde staa under Krigsbestyrelsens Tilsyn.

Som et Slags Vederlag for denne yderligere Forpligtelse var det bestemt, at alle de, som vare ansatte ved sidst nævnte borgerlige Korps, saa længe skulde være fritagne for at indkaldes til Armeens Forstærkning, om de end ellers maatte henhøre til samme, saa vel som for at kunne bruges til saadan Tjeneste, som omhandles i L. 12. Febr. 1849 § 33.

Da det, efter at den Udskrivningsfrihed, der hidtil havde været tilstaaet Kjøbstadbeboerne og de akademiske Borgere, om disse sidste endog efter deres Fødsel henhørte til den værnepligtige Stand, var ophævet, fandtes ubilligt, at de Personer, der som fødte efter d. 1. Jan. 1826 vare blevne inddragne under den almindelige Værnepligt, skulde tillige ved deres Ansættelse i de bevæbnede Borgerkorps, førend de vare behandlede til Udskrivning til Armeen, tilpligtes at udføre en Tjeneste, der til Dels eller for Livkorpsets Vedkommende endog ganske var beregnet paa Forsvarsvæsenet, blev det tilkjendegivet Chefen for Kjøbenhavns Borgervæbning og Livjægerkorpset, at de ved disse Korps ansatte unge Mennesker, der vare fødte efter d. 1. Jan. 1826 og ej endnu vare blevne indøvede og tagne til Tjeneste, kunde fritages for Vaabenøvelse og for at anskaffe sig Uniform, indtil nærmere Bestemmelse herom maatte blive taget under Sagen angaaende Borgervæbningens Omorganisation, eller de, efter at være blevne behandlede til Udskrivning til Armeen, derved vare blevne forbigaaede, eller, ved at stille for sig, vare overgaaede til Forstærkningen. Ligeledes tilskrev Justitsministeriet Kongens Livkorpsets, at skjønt der i Henseende til de nye akademiske Borgeres Indskrivning i Korpset maatte forholdes som sædvanlig, fandtes der dog med Hensyn til den

---

den civile Øvrigheds Overbefaling. Som Følge heraf skal der gives de nu værende Kjøbstad-Borgervæbninger en til dette Øjemed svarende Organisation, for saa vidt det ikke allerede er sket.

Dog skulde de borgerlige Korps i Kjøbenhavn og øvrige faste Pladser, derunder indbefattet Helsingør, fremdeles i Krigstid under Krigsbestyrelsens Befaling kunne anvendes til at modstaa fjendtligt Overfald, naar Byen angribes, og skulde derfor ogsaa i Fredstid staa under Krigsbestyrelsens Tilsyn. Den Forpligtelse, som i Følge Regl. 22. April 1829 § 2 paahviler Kongens Livjægerkorps til i Krigstid at bruges paa hvilket som helst Sted inden Sjællands Grænser, det maatte findes hensigtsmæssigt at anvende samme, skal for Fremtiden bortfalde og Korpsets Forbindelse med Kongens Arme ophøre.

Alle de, der ere ansatte ved de sidst nævnte borgerlige Korps, skulde saa længe være fritagne for at indkaldes til Armeens Forstærkning, om de end ellers maatte henhøre til samme, saa vel som for at kunne bruges til saadan Tjeneste, som omhandles i § 33.

Forandring, som mulig forestod Korpset ved Omorganisation af Københavns Borgervæbning, for Tiden ingen Anledning til at paalægge de nye Medlemmer at anskaffe sig Uniform eller at gennemgaa Exercerskolen. Som Følge deraf var der siden Efteraaret 1848 ingen Exercerskole blevet afholdt ved Livkorpset.

Allerede forinden herskede der imidlertid Usikkerhed om, hvorledes Korpsets Stilling vilde blive ved Indførelsen af en almindelig Værnepligt. I intet af de Lovudkast, der i Aarene 1844 og 1846 forelagdes Provindsialstænderne om almindelig Værnepligt, udtaltes udtrykkelig, om Livkorpset skulde vedblive at bestaa, eller om det skulde opløses; men at dette sidste var Meningen af Udkastet af 1846, fremgaar af et eget Afsnit (§§ 68—100) om den Maade, hvorpaa Københavns Beboere skulde afholde deres Værnepligt, nemlig i en saakaldet Københavns Væbning, der skulde bestaa dels af Væbningens Linie og Reserve, dels af Stadens Brandkorps. Et særskilt Korps af Studenter omtales ikke. At Sagen ogsaa blev betragtet saaledes af Provindsialstændernes Forsamling, ses af de Forslag, der fra sammes Side fremkom om yderligere Lempelser for den studerende Ungdom. At der hos en Del af de akademiske Borgere den Gang kun viste sig liden Interesse for Korpsets Vedbliven, fremgaar af, at der til den jyske Stænderforsamling blev indleveret et Andragende fra en i et almindeligt Studentermøde udnævnt Komite, om at de, der vare indskrevne som akademiske Borgere ved Københavns Universitet, med Hensyn til Værnepligtens Opfyldelse maatte henregnes til den kjøbenhavnske Udskrivningsmasse lige med Stadens øvrige Indvaanere (se Viborg Stændertidende 1846 S. 1028), hvilket Andragende imidlertid senere fremkaldte en Protest fra 151 akademiske Borgere imod Resultatet af den Afstemning i den af Københavns Studenter afholdte Generalforsamling, der havde haft det nævnte Andragende til Følge (ib. S. 2305).

Det maatte formentlig, i det mindste til Dels, tilskrives denne Korpsets svævende Tilstand, at Korps-Kommandørposten ved indtruffen Vakance ej igjen blev besat, at i en Række af Aar ingen Vaabenøvelser vare blevne afholdte for de Medlemmer, der havde gennemgaaet Exercerskolen, og at Korpset overhovedet ingen Tjeneste havde gjort, med Undtagelse af, at en Del af Korpsets Medlemmer under Krigen deltog med Borgervæbningen og Livjægerkorpset i at besætte Vagten her i Staden under den sædvanlige Garnisons Fraværelse.

Uagtet Korpset saaledes faktisk var saa godt som opløst, antog Justitsministeriet dog, at dets Medlemmer, saa længe Korpset endnu i retlig Henseende maatte betragtes som bestaaende, burde nyde godt af den Begunstigelse, som omhandles i Slutningen af Værnepligtslovens § 40, nemlig Fritagelse for Tjeneste i Armeens Forstærkning, og for at kunne bruges til saadan Tjeneste, som omhandles i Lovens § 33, hvilket paa given Anledning blev tilkjendegivet saa vel Korpset som Sessionen for Staden København.

Det af Justitsministeriet udarbejdede Udkast til en ny Borgervæbningslov for København, som blev forelagt Landstinget i Aaret 1850, gik blandt andet ud paa, at Kongens Livkorps skulde ophæves, og at de Medlemmer af Korpset, som vare fødte efter d. 1. Jan. 1821, skulde med Hensyn til Forpligtelsen til at tjene i Borgervæbningen behandles lige med Stadens øvrige Indvaanere, dog at den Tid, de havde tjent i Korpset, beregnedes dem til gode, som om de havde tjent ved Borgervæbningen, hvorimod de før d. 1. Jan. 1821 fødte Medlemmer af Korpset, for saa vidt de ikke selv begjærede det, ikke skulde ansættes ved noget borgerligt

Korps. Dette Forslag stod i Forbindelse med andre i Udkastet foreslaaede Bestemmelser, blandt andet, at ogsaa Kongens Livjægerkorps skulde ophæves og henlægges som en Afdeling under det borgerlige Infanteri, — at de Grunde til Fritagelse for Tjenesten i Borgervæbningen, som vare hjemlede i de hidtil givne Bestemmelser, for største Delen skulde bortfalde, men at paa den anden Side Ansættelse ved de borgerlige Korps i Regelen først skulde finde Sted, efter at de paagældende vare blevne behandlede til Udskrivning paa Landsessionen, uden dog der at være udtagne til Tjeneste ved den staaende Hær.

Under Sagens 2. Behandling i Landstinget vedtoges den sidst nævnte Bestemmelse af Forsamlingens Majoritet, hvorimod der ytrede Betænkelighed ved at bibeholde de Fritagelsesgrunde, som Lovudkastets § 8 indeholdt, og med Hensyn til Spørgsmaalet om Kongens Livkorps og Livjægerkorps blev det af Forsamlingens Majoritet vedtaget, at der i Stedet for Udkastets midlertidige Bestemmers §§ 2 og 3, skulde indføres en ny Paragraf, som gik ud paa, at Kongens Livkorps og Livjægerkorps skulde ophæves, og de Medlemmer af samme, der ej endnu vare vaabenøvede, skulde, for saa vidt de vare fødte efter d. 1. Jan. 1826, med Hensyn til Forpligtelsen til at tjene i Borgervæbningen behandles lige med Stadens andre Indvaanere, men de øvrige, for saa vidt de ikke selv begjærede det, ej ansættes ved noget borgerligt Korps.

Imidlertid kom Sagen ikke videre end til 2. Behandling i Landstinget, og da det nu var uvist, om eller naar et nyt Udkast til en Borgervæbningslov for Kjøbenhavn vilde blive Rigsdagen forelagt, forment Justitsministeriet, at det ikke vel gik an, længere at beholde den svævende Tilstand, hvori Kongens Livkorps hidtil var holdt. Navnlig fandt Justitsministeriet det ikke rigtigt, at Ansættelse ved Korpset skulde bevirke den i Værnepligtslovens § 40, sidste Afsnit, omhandlede Fritagelse for Tjeneste i Forstærkningen i den saakaldte Trænkuske-Klasse, naar Korpset aldeles ingen Tjeneste gjorde, og den største Del af de i samme indskrevne hverken vare vaabenøvede eller uniformerede. Justitsministeriet ønskede det derfor taget under Overvejelse, om Korpset endelig skulde opløses, eller om det fremdeles skulde vedblive at bestaa, og da paa ny organiseres saaledes, at det kom til at gjøre en Tjeneste, svarende til den Begunstigelse, der i Henhold til Værnepligtslovens § 40 tilkom samme og opfordrede til den Ende i Sept. 1852 den øverstkommanderende Officer ved Korpset, Oberstl. d'Auchamp, til at ytre sig over Sagen og tillige blandt andre Oplysninger at meddele et Overslag over de Bekostninger, som vilde medgaa til paa ny at sætte Korpset i Virksomhed, i Fald et saadant maatte blive besluttet.

Til Svar herpaa modtog det en Skrivelse med en Betænkning fra et af Officerer og Mellemstabsbetjente dannet Udvalg, hvori samme udtalte sig for, at Korpset omorganiseredes, i det væsentlige saaledes, at det kom til at danne en særegen Infanteriafdeling, hvis Medlemmer skulde tjene i samme i 4 Aar og i den Tid erholde en saa fuldstændig Uddannelse, som den menige Infanterist erholdt ved Tjeneste i Linien, og efter disse 4 Aars Forløb overføres til Infanteriets Krigsreserve, eller, for saa vidt de ikke fandtes tjenstdygtige som Kombattanter, anvendes til saadanne Stillinger, hvortil de maatte egne sig. Idet Oberstl. d'Auchamp havde sluttet sig til denne Anskuelse, havde han dog i den For- mening, at der vilde hengaa en Tid, førend denne Plan kunde komme i Stand, indskrænket sig til at udtale sig om, hvorledes der, under Forudsætning af, at

den angivne Plan maatte bifaldes, skulde forholdes med Korpset i Overgangsperioden. Endskjønt Justitsministeriet holdt for, at man ikke kunde gaa ind paa Udvalgets Forslag, og at der som Følge deraf heller ikke kunde gives Korpset en midlertidig Indretning, hvorved den foreslaaede Omorganisation forberededes, ansaa det dog for rigtigst at indhente Krigsministeriets Betænkning derover.

Krigsministeriet udtalte (21. Febr. 1853), at Livkorpset, efter at der ved samme i 5 Aar ingen Rekrutuddannelse og Vaabenovelse var foretaget, maatte betragtes som faktisk opløst. At kalde det atter til Live i den foreslaaede Form, kunde paa ingen Maade tilraades; den militære Tjeneste i Korpset vilde ikke blive tilfredsstillende, og det paapegede Formaal, at uddanne Korpsets Medlemmer til Reserveofficerer til Armeen, vilde aldeles forfejles. Medens den Intelligens, som de studerende medbragte ved at indtræde i Armeen, lod forvente, at mange af dem under deres faste Tjenestetid vilde tilegne sig en saadan militær Dygtighed, at de ved en udbrydende Krig kunde afgive duelige Befalingsmænd saa vel i Officers- som Underofficersklassen, maatte denne Intelligens, paa Grund af mangelfuld Uddannelse i militær Retning, anses tabt for Armeen, til ubodelig Skade for Krigstjenesten, saafremt Udvalgets Forslag toges til Følge. At Værnepligten for de studerende, i Sammenligning med andre unge Mennesker af den dannede Klasse, som det i den selvsamme Alder maatte være magtpaaliggende at bane sig Vejen til en Livsstilling, skulde være i den Grad trykkende, at en Undtagelse fra de almindelige Bestemmelser for Værnepligtens Opfyldelse, til Gunst for de studerende, derved kunde begrundes, kunde Krigsministeriet heller ikke indse, og det erklærede sig saaledes ubetinget for Ønskeligheden af, at Livkorpset formelig opløstes, og de studerende underkastedes den almindelige Udskrivning til Hæren overensstemmende med Værnepligtsloven.

I Skrivelse til Undervisningsministeriet af 30. Marts 1853 meddelte Justitsministeriet Underretning om, hvad der i Sagen var passeret, saaledes som det foran findes fremstillet, og begjærede dets Erklæring, førend videre foretoges. Det tiltraadte Krigsministeriets Mening og fandt, at den foreslaaede Indretning stred mod Ideen om almindelig Værnepligt, og betragtet som en Begunstigelse ikke lod sig forene med Værnepligtslovens § 12. Der kunde saaledes næppe blive Spørgsmaal om at fritage de akademiske Borgere for Udskrivning til Armeens Linie lige med alle andre Værnepligtige, men kun om hvorvidt de ved Siden af denne almindelige Tjenestepligt skulde fra den Tid, de bleve immatrikulerede ved Universitetet, og indtil de udskreves til Armeen, end videre gennem Livkorpset udføre en anden særlig militær Tjeneste, og da paa Grund deraf i Henhold til Slutningen af Værnepligtslovens § 40 fritages for Tjeneste i Forstærkningen og som Militærarbejdere. En saadan Fritagelse kunde vel for nogle af de studerende og navnlig under visse Omstændigheder blive en Fordel; men denne turde dog næppe opveje den Byrde, som den særlige Tjeneste i Livkorpset vilde medføre for de Studenter, der ikke undgik Udskrivning til den staaende Hær. Det vilde for den studerende Ungdom i det hele, naar den dog ikke kunde fritages for den almindelige Værnepligt i Hæren, formentlig være det fordelagtigste, at Livkorpset ganske ophævedes. Skulde man komme til et modsat Resultat, maatte det derefter tages under Overvejelse, om Korpset skulde beholde sin hidtil værende mere selvstændige Stilling, eller sættes i en nærmere Forbindelse med Borgervæbningen,

og hvorfra Midler skulde erholdes til Korpsets Reorganisation og fremtidige Bestaaen.

Ophævedes Livkorpset, opstod dernæst Spørgsmaalet om, hvorledes de akademiske Borgeres Stilling vilde blive med Hensyn til den Kjøbstadbeoerne i Almindelighed paahvilende Forpligtelse til at gjøre Tjeneste i de kommunale Korps. I saa Henseende antog Justitsministeriet, at de studerende ikke i deres Stilling som akademiske Borgere i og for sig kunde søge nogen Grund til at fritages for at indtegnes i Borgervæbningens Ruller i Henhold til Regl. 1. Juni 1808 § 5, men at de i øvrigt, for saa vidt de optoges deri, lige med Stadens øvrige Indvaanere vilde nyde godt af den tagne Bestemmelse, at det ikke fordredes, at nogen gennemgik Væbningens Exercerskole eller anskaffede sig Uniform, førend han endelig var behandlet til Udskrivning til Armeen og derved var blevet forbigaaet, eller han var løst fra Tjenestepigten ved den staaende Hær, hvorhos Ansættelse ved Borgervæbningen gav samme Adgang til Fritagelse for Tjeneste i Forstærkningen og i Militærarbejdernes Klasse, som antoges at tilkomme Medlemmerne af Livkorpset.

I denne Anledning begjærede Undervisningsministeriet under 4. Maj en Erklæring af Konsistorium, der forelagde Sagen for den akademiske Lærerforsamling. Af Lærerforsamlingen blev der nedsat et Udvalg, bestaaende af Proff. Larsen, Krieger, Hermansen, Holten og Bjerring, der under 27. Juni 1854 afgav sin Erklæring.

Det var, udtalte Udvalget, utvivlsomt en Fejltagelse, naar Justitsministeriet i dets Skrivelse af 30. Marts 1853 udledede de akademiske Borgeres Fritagelse for at indtræde i de almindelige borgerlige Korps fra deres Stilling i Livkorpset og dets Forpligtelse til at bidrage til Kjøbenhavns Forsvar ved militær Tjeneste. Vistnok maatte det af de akademiske Borgere dannede Livkorps henregnes til de »borgerlige Korps« i dette Ords almindeligere, mere omfattende Betydning, hvori det modsættes de egentlig militære, til Krigshæren henhørende Korps, saasom i Adg. 23. Septbr. 1848 § 3 og L. 12. Febr. 1849 § 40; men selve de akademiske Borgere, der fra gammel Tid vare betragtede som en særegen, fra Byens almindelige, borgerlige Jurisdiktion undtagen Stand, jfr. Reskr. 2. Septbr. 1740, kunde dog ikke henregnes til de Borgere og andre Indvaanere af den borgerlige Stand, hvilke alene i Følge Pl. 11. Febr. 1803 § 3, Regl. 1. Juni 1808 § 5 m. fl. vare pligtige at indtræde i den egentlig kjøbenhavnske Borgervæbning (jfr. Kskr. 24. Juli 1802 og Ørsteds Haandbog III. S. 237). Herpaa havde den af adskillige af Korpsets Medlemmer bestaaende Komite i sin Betænkning til Justitsministeriet allerede rigtig gjort opmærksom. Men om det end kunde antages, at Studenterne vare at henføre under de i Regl. 1808 § 5 nævnte »Indvaanere af den borgerlige Stand«, vilde deres Fritagelse for at indtræde i de egentlig borgerlige Korps dog ikke være mindre klar og afgjort. Den paafølgende § 6 undtog nemlig alle dem fra Bestemmelsen i § 5, »som i Almindelighed ere tilstaaede Frihed for Stadens personelle Tynger«; og Reskr. 2. Sept. 1740 havde udtrykkelig stadfæstet den fra gammel Tid gjældende Regel, at »alle i Universitetets Matrikul inskriberede, saa længe de derved forblive, ei alene Studiosi, men endog Practici« o. s. v., vare fritagne for alle borgerlige Onera. De akademiske Borgeres Fritagelse for den egentlig borgerlige militære Tjeneste stod saaledes aldeles uafhængig af deres Indtrædelse eller Ikke-Indtrædelse i Kongens Livkorps. Dette havde, saa vidt vidstes, ogsaa

stedse været erkjendt, og forudsattes ogsaa tydelig i det citerede Regl. 1808 § 5, der af Justitsministeriet var paaberaabt i en anden Retning. Paa den Tid var nemlig de studerendes Indtrædelse i Livkorpset en frivillig Sag, Regl. 14. Maj 1806 Indledn., sammenholdt med Bekj. 13. Avg. 1812 § 1, og det var altsaa ikke nødvendigt, at alle tjenstdygtige Studenter hørte til Korpset; naar da desuagtet Regl. 1808 § 5 ikke nævnte Indtrædelse i dette Korps, ved Siden af Indtrædelse i Livjægerkorpset, som en Fritagelsesgrund for at indgaa under Borgervæbningen, kunde dette alene forklares deraf, at de akademiske Borgere overhovedet ikke henhørte til dem, der vare pligtige at indtræde i denne Væbning. Kun naar en studerende drev borgerlig Næring, havde man anset ham forpligtet til at deltage i Borgervæbningen, Kskr. 26. Avg. 1806 (Hedegaards Saml.), jfr. Reskr. 2. Sept. 1740; og dette var dog forstaaet med den Modifikation, at saa længe han blev staaende i Livkorpset, hvortil han i Følge Regl. 14. Maj 1808, uagtet han drev saadan Næring, var berettiget, maatte han uden videre være fritaget for anden borgerlig militær Tjeneste; Universitets Direktionens Skrivelse 7. Marts 1840 (Selmers Aarvog for s. A. S. 54).

Den blotte Ophævelse af Kongens Livkorps vilde saaledes upaatvivlelig ikke have den af Justitsministeriet forudsatte Virkning, at de studerende bleve pligtige til at indtræde i den almindelige Borgervæbning; men hertil vilde end videre udfordres, at saadan Forpligtelse ved ny Lov blev dem paalagt; men der kunde formentlig ikke være Tale om ved særlig Lov at paalægge de studerende denne Forpligtelse, saa længe man lod de nu værende Fritagelser for mangfoldige andre, hvis Stilling ikke mere end Studentens syntes at berettigede til saadan Fritagelse (jfr. Petersens Lovlexikon II. S. 228 ff.), endnu bestaa. Ordningen af disse Forhold burde uden Tvivl ske under et, efter en almindelig Overvejelse, ved en ny Borgervæbningslov.

Derimod vil en Ophævelse af Korpset unægtelig have den Følge, at de studerende da ikke længer kunde, som Medlemmer af dette Korps, nyde den i Værnepligtslovens § 40 omhandlede Fritagelse for at indkaldes til Armeens Forstærkning m. v. Ønskede man at bevare denne Fritagelse derved, at Korpset fremdeles skulde vedblive at bestaa, antog Justitsministeriet, at dette, som nu faktisk var næsten opløst, maatte paa ny organiseres saaledes, at det kom til at gjøre en Tjeneste, der svarede til den ovenmeldte Begunstigelse, og at det altsaa maatte tages under Overvejelse, om Korpset skulde beholde sin hidtil værende mere selvstændige Stilling, eller sættes i en nærmere Forbindelse med Borgervæbningen, og hvorfra Midler skulde erholdes til Korpsets Reorganisation og fremtidige Bestaaen.

Ligesom det vistnok ikke vilde være muligt, imod vedkommende Ministeriers bestemte Modstand, at udvirke en saadan ganske forandret Indretning af Studenterkorpset, som var foreslaaet i den oven berørte Komitebetænkning, selv om denne Plans virkelige Hensigtsmæssighed var mindre tvivlsom, end den formentlig var, saaledes vilde ogsaa en Reorganisation af det nu værende Livkorps uden Tvivl for Tiden være forbundet med store Ulemper og Vanskeligheder, og det hele Spørgsmaal om denne Reorganisations hensigtsmæssigste Iværksættelse og om en mulig nærmere Tilslutning til Borgervæbningen, kunde næppe afgøres uden i Forbindelse med den paatænkte nye almindelige Ordning af denne Væbning. Først under denne almindelige Sag kunde det afgøres, om der i en eller anden

Retning burde gives særegne Bestemmelser med Hensyn til de akademiske Borgere. Indtil den Tid burde det have sit Forblivende ved den nu værende Tilstand, saaledes at Korpset vedblev retlig at bestaa, og altsaa de enkelte Medlemmer, som deraf kunde gjøre Brug, nøde den i Værnepligtslovens § 40 omhandlede Fordel. Dette var uden Tvivl heller ikke andet end ret og billigt imod Studenterne. Det var ikke deres Skyld, at Korpset var geraadet i den nu værende Tilstand. Dette maatte nærmest tilskrives den Ligegyldighed og Tilsidesættelse, der fra vedkommende Avtoriteters Side var udvist imod samme. De Korpset leverede Armatur-sager havde allerede i en længere Række af Aar tilbage været i en meget slet og til Dels ubrugelig Tilstand, uden at man trods Korpsets gjentagne Indstillinger derom havde kunnet faa Manglerne afhjulpne. Saaledes havde Korpset paa Grund af Geværernes Tilstand maattet ophøre med Skarpskydningsøvelserne siden Aaret 1839, og paa Grund af Armaturens Tilstand i det hele med de aarlige Vaabenøvelser siden 1844. Heller ikke var det Studenternes Skyld, at Korps-Kommandørposten ved den indtrufne Vakance ikke igjen var blevet besat, m. v. Desuagtet vilde man utvivlsomt, hvis Krigsfaren i Aaret 1848 umiddelbart havde truet Staden, have set Studenterne, ligesom i 1801 og 1807, samle sig under deres Fane, og en Gjenoplivelse og Reorganisation af Korpset vilde da vistnok ikke være udeblevet; men hertil blev der saa meget mindre Opfordring, som et stort Antal studerende dels frivillig ilede til Hæren, dels bleve udskrevne i Følge Adg. 23. Sept. 1848 og L. 12. Febr. 1849. Derhos deltog dog de her tilbage værende Medlemmer af Korpset efter eget Ønske med Borgervæbningen og Livjægerkorpset i at forrette Vagttjeneste m. v. under den sædvanlige Garnisons Fraværelse.

Endnu bemærkede Udvalget, at adskillige studerende paa Grund af deres særegne Forhold stundom kaldtes til extraordinær militær Tjeneste. Saaledes vare netop da endel studerende bortkaldte fra deres Studeringer for som Reserve-officerer eller Underlæger at gjøre Tjeneste ved Krigsmagten.

I Henhold til det foranførte foreslog Udvalget, at den akademiske Lærerforsamling vilde udtale som Universitetets Mening og Ønske: at H. M. Kongens Livkorps forblev retlig bestaaende, indtil det hele Borgervæbningsvæsen nærmere ved Lov kunde ordnes.

I et Møde den 4. Juli vedtog Lærerforsamlingen enstemmig dette Forslag, hvorom Konsistorium under 7. s. M. gjorde Indberetning til Undervisningsministeriet. Herved blev Sagen foreløbig staaende. Først ved kgl. Resol. 4. Juni 1864 blev det efter Justitsministeriets Forestilling, bifaldet, at den Forpligtelse, som i Følge Regl. 14. Maj 1808 og den ved Bekj. 13. Avg. 1812 kundgjorte kgl. Resol. af 19. Juli s. A. paahvilede de i Staden Kjøbenhavn sig opholdende akademiske Borgere til som Medlemmer af H. M. Kongens Livkorps at bidrage til Hovedstadens Forsvar ved militær Tjeneste bortfaldt, og at som Følge heraf Korpset ophævedes.

2. Forskjellige Forhold.

I Skrivelse af 18. Novbr 1867 til det theologiske Fakultet begjærede Ministeriet, i Anledning af et Andragende fra den her værende Baptistmenighed om Anerkendelse fra Statens Side, Oplysning om Omfanget og Beskaffenheden af de

Menigheder uden for Danmark, der maatte vedkjende sig den nævnte Trosbekjendelse, og om deres Forhold til hinanden. Det theologiske Fakultet meddelte i denne Anledning i en Erklæring af 5. Febr. 1868, efter at have udtalt, at de nøjagtigste Oplysninger, for saa vidt saadanne efter Forholdets Natur kunde have, maatte være at søge dels gennem det statistiske Bureau med dets Bibliothek, dels gennem Udenrigsministeriet, følgende.

De her omtalte Baptister vare med Hensyn til Lære og Kirkeforfatning Forgørelser fra de engelske Baptister, der, som bekjendt, i det 17de Aarhundrede udsondrede sig fra Independenterne, og fra England af ogsaa snart udbredte sig til Nordamerika. I de sidste Decennier havde de begyndt at vinde Fodfæste i flere evropæiske Lande, navnlig i Tyskland, Schweiz, Danmark og Sverige, samt i den allernyeste Tid ogsaa i Ungarn, og deres Antal steg Aar for Aar ganske betydelig. I Aaret 1856 bestod der alt i Tyskland, Schweiz og Norden 5 Baptistforeninger, nemlig for: 1. Preussen, 2. Nord- og Vest-Tyskland, 3. Mellem- og Syd-Tyskland, 4. Danmark, 5. Schweiz. Hver af dem afholdt aarlig en saakaldet Konferens, og Tallet af Baptister i de 5 Foreninger angaves til 5,900. I det følgende Aar var Tallet steget noget, og man søgte at vække Opmærksomhed for Baptismen i disse Egne ved at sende Deputerede til Alliance-mødet i Berlin. Hamburg havde i over 30 Aar været Hovedsædet for Baptisternes Udbredelse paa Kontinentet under den bekjendte Baptistmissionær Qvikens kraftige Ledelse; de politiske Forholds Forandring i de sidste Decennier havde Sekten benyttet til sin Befæstelse, og søgt denne for en Del i den Anerkjendelse af Staten, der dels ligefrem tilfaldt den ved Fremlæggelsen af en Trosbekjendelse, som i Preussen 1845, dels tilstodes den, som i Hamburg 1858. I 1861 holdtes saa vidt vidstes, den første Konferens for de sammensluttede Baptistforeninger fra Schweiz, Tyskland og Danmark i Hamburg. Denne Konferens var besøgt af 95 Præster, og det bestemtes, at en lignende Fælleskonferens skulde afholdes hvert tredje Aar. Rimeligvis var det dette Forbund, der gav sig ud for at omfatte Baptisterne i Tyskland, Danmark og Sverige, skjønt Sverige ikke ved denne Anledning fandtes nævnt. Samme Aar opgaves 7,908 Baptister under Fælleskonferensen. I Aaret 1864 opgaves deres Tal for Tyskland og Nabolandene til 12,581 af hvilke de 10,002 kom paa Tyskland, hvor der i Følge det preussiske Tabelværk ved Udgangen af Aaret 1861 kun havde været 8,067, medens Tallet for Preussen alene i 1862 opgaves til 5,603, fordelte paa 31 Menigheder. De største Menigheder fandtes i Memel, Hamburg, Berlin, Königsberg og et Par smaa Stæder. I Danmark var i Følge Folketællingen fra 1860 Baptisternes Tal for Kongeriget alene 2,270. Om Sverige hed det i den lutherske Kirketidende, som udkom i Christiania, at Baptisterne i Sverige fra 1855 til henimod Slutningen af 1867 vare stegne fra 300 til 6,411, fordelte paa 172 Menigheder, men at de ikke havde fremlagt nogen fuldstændig Trosbekjendelse, ej heller dannet noget begrænset, for sig bestaaende Kirkesamfund. Men der bemærkedes tillige, at mange af de svenske Baptister ikke aabenlyst bekjendte sig til Baptismen, hvorimod de under Navn af »Erikirkelige« drog om og søgte, hvor Lejlighed gaves, paa underfundig Vis at drage Folk over fra Statskirken til Baptismen. Hermed stemte ogsaa andre Efterretninger fra Sverige, der gik ud paa, at mange Baptister, fordi de svenske Tolerancelove voldte dem Vanskeligheder, gave sig Skin af at høre til Statskirken, og derved ofte opnaaede at anvendes som Kolportører

for den indre Mission, i hvilken Stilling de benyttede Lejligheden til at virke for deres egne Interesser, der, efter hvad der oven for er meddelt, ikke nærmest tilsigtede en ordnet Dannelselse af Baptistmenigheder, men allerførst at opløse Statskirken ved at undergrave Forholdet mellem Menighederne og deres Lærere. I Norge blev fra 1860 til Udgangen af 1864 stiftet 3 smaa Baptistmenigheder, senere vare nogle flere tilkomne; men Tallet paa Medlemmerne var dog, i Sammenligning med de oven for nævnte Steder, endnu kun at anse for ubetydeligt. Endelig i Ungarn, hvor Tallet paa Baptister i den sidste Tid skulde være løbet op til c. 10,000, havde Baptismen antaget en særegen Karakter, idet den var blevet Formen for Oppositionen mod den katholske Kirke.

Spurgte man nu, om alle de her nævnte baptistiske Menigheder havde vedkjendt sig den af den her værende Baptistmenighed indsendte trykte »Trosbekjendelse eller Forfatning af de til et Forbund forenede Menigheder af døbte Kristne eller Baptister i Tyskland, Danmark og Sverige« med Aarstallet 1852, kunde bemærkes, at denne Bog, af hvilken der i Tyskland allerede forekom Exemplarer med Aarstallet 1847, virkelig var den Trosbekjendelse, som fra England af var bestemt til at skulle gjælde for Baptistforbundet paa hele Kontinentet. Men der maatte tillige fremhæves, at den ikke kunde paatvinges Baptistmenighederne, men maatte antages af dem. De preussiske Baptister antog den 1848 i Berlin, men med udtrykkelig Reservation af hver Menigheds Selvstændighed og Ret, maaske paa Grund af Sektens oprindelige independentiske Karakter, der ogsaa udtalte sig i den fremlagte Trosbekjendelse, maaske ogsaa fordi Nødvendigheden bød at underkaste sig den preussiske Lovgivnings Fordringer. Hos de svenske Baptister kunde den, efter hvad oven for om dem er anført, ikke endnu, i det mindste ikke officielt være vedtaget; i Norge var den ikke antaget. Hvorvidt den i de andre Lande, i hvilke Baptismen havde udbredt sig, maatte være vedtaget, med eller uden Reservationer, derom kunde Fakultetet ikke give nogen nærmere Oplysning; men selv blandt de tyske Baptister syntes det ikke engang at være Tilfældet overalt.

— Roskilde Præstekonvent henlede i Skrivelse af Februar 1870 det theologiske Fakultets Opmærksomhed paa de romerske Katholikers Stræben efter at gjøre Proselyter i Danmark samt det ønskelige i, at denne blev imødegaaet ved de theologiske Studenters og Kandidaters Undervisning. Fakultetet, der var fuldt bekjendt med denne Stræben, og hvis enkelte Medlemmer i Forelæsninger oftere havde fundet Lejlighed til videnskabelig at belyse og modarbejde den, sendte denne Skrivelse til Direktionen for Pastoralseminariet, i den Overbevisning, at de væsentlige Skridt maatte udgaa fra Pastoralseminariet, hvis Opgave var den unge Theologs praktiske Uddannelse til Præsteembedet.

— Ved Skrivelse af 28. Febr. 1869 begjærede Sundhedskollegiet det lægevidenskabelige Fakultets Erklæring om et Andragende fra kirurgisk Instrumentmager Prof. Nyrop om anbefaling af en af ham paatænkt Ansøgning om, at det maatte blive hans Søn tilladt at underkaste sig en Prøve i Brokkirurgi og Orthopædi, for derefter at erholde Tilladelse til at praktisere i denne Gren af Kirurgien. Kollegiet udtalte, at det havde Betænkelighed ved at anbefale Indretningen af en særlig Tentamen i Brokkirurgi og Orthopædi, som skulde give dem, der bestode i samme, Ret til at udøve Lægepraxis i denne Del af Kirurgien, og vilde altsaa for saa vidt ikke kunne anbefale Prof. Nyrops Andragende. Paa

den anden Side erkjendte Kollegiet, at det vilde kunne være til stor Nytte i hyppig forekommende Tilfælde, om Bandagisterne, især de, der fortrinsvis vare sysselsatte med Forfærdigelsen af Brokbaand og orthopædiske Apparater, vare i Besiddelse af visse anatomiske og kirurgiske Kundskaber. Det vilde imidlertid hverken stemme med vor Lovgivnings Grundsætninger eller i og for sig være hensigtsmæssigt, om man vilde opstille det som en Betingelse for at blive Bandagist, at vedkommende havde underkastet sig en særegen Prøve. Men naar det blev en frivillig Sag at underkaste sig Prøven, vilde dog uden Tvivl adskillige underkaste sig den, dels fordi de selv vilde indse Nytten af at indsamle sig de dertil fornødne Kundskaber, dels fordi det vilde være en anbefaling for dem hos Læger og Publikum, at de havde erhvervet disse Kundskaber. Kollegiet henstillede derfor til Fakultetet, om det ikke vilde optage denne Sag til Overvejelse og eventuelt gjøre de fornødne Skridt, for at en passende Prøve for Bandagister kunde blive indrettet.

I sit Svar af 23. Marts erklærede Fakultetet sig enigt med Sundhedskollegiet i, at man ikke vilde kunne anbefale Indretningen af en Tentamen i Brok-kirurgi og Orthopædi, som skulde give Ret til at udøve Lægepraxis i denne Del af Kirurgien, samt i, at det, selv om vor Lovgivning tilstedede sligt, dog ikke vilde være hensigtsmæssigt at opstille det som Betingelse for at blive Bandagist, at vedkommende havde underkastet sig en særegen Prøve. At etablere en af Fakultetet afholdt Prøve for Bandagister, som det blev en frivillig Sag at underkaste sig, vilde imidlertid næppe heller være rigtigt. Deri, at Prøven skulde være frivillig, vilde allerede ligge Erkjendelsen af, at den ikke i sig selv var nødvendig, og da den dog ikke vilde komme til at medføre nogen som helst Ret-tighed for vedkommende fremfor hans øvrige Standsfæller, vilde dens Betydning altsaa indskrænke sig til et simpelt Skudsmaal om Besiddelsen af visse nyttige Kundskaber. Men Indretningen af en paa denne Basis bygget Prøve vilde næppe i nogen særlig Grad være ønskelig for det offentlige eller i nogen Henseende kunne være af saa væsentlig Nytte, at der skulde være Anledning for Fakultetet til at foretage noget Skridt for at faa den iværksat. Skjønt Fakultetet nemlig ingenlunde miskjendte, at visse anatomisk-kirurgiske Kundskaber vilde være af virkelig Betydning for Bandagisten, medens de dog kun vilde give ham sandt Fortrin, for saa vidt hans hele øvrige Færdighed stod i Forhold dertil, saa antog Fakultetet paa den anden Side, at den duelige Bandagist, som ved Besiddelsen af disse Kundskaber ydermere maatte rage frem over sine Standsfæller, ikke vilde behøve noget, tilmed dog altsaa kun ensidigt, offentligt Skudsmaal for at erhverve sig fortrinlig Tillid hos Publikum og i Særdeleshed hos Læger, som snart vilde lære at skatte ham som den paalideligste og dygtigste Medhjælper, til hvem de i et givet Tilfælde helst vilde henvende sig, eller efter Omstændighederne henvise deres Patienter. Og da der saaledes heri var en tilstrækkelig Spore for Bandagisterne til at stræbe efter Uddannelse i denne som i andre Retninger af deres Fag, idet andre snart vilde følge efter, naar først en ad denne Vej havde erhvervet sig almindelig Anerkjendelse, saa vilde altsaa en Prøve ikke udkræves eller i særlig Grad kunne virke til at fremme de nyttige Kundskabers Udbredelse. Endelig vilde der ved et Fakultets Skudsmaal kunne klæbe den Mislighed, at der gaves vedkommende, muligt endogsaa i hans egne Øjne, et Skin af at have erhvervet

en Rettighed fremfor andre Bandagister, hvad han dog i Virkeligheden ikke havde.

Herved er Sagen blevet staaende.

— Dr. phil. P. Heiberg, Dr. phil. F. Meinert og Dr. med. J. Lehmann ansøgte i Oktbr. 1865 Ministeriet om en Understøttelse til Udgivelsen af en paa Udlandet beregnet og i det franske Sprog affattet aarlig Oversigt over den nordiske naturhistoriske og medicinske Literatur. De gik ud fra, at vor Literatur, uagtet den forholdsvis næppe var af ringere Betydning for Videnskaben end andre Nationers, dog paa Grund af den lidet udbredte Kundskab til vort Sprog, enten forblev saa godt som ubekjendt uden for de nordiske Riger, eller at der i alt Fald hengik en meget lang Tid, førend den formaaede at hævde den Plads, der tilkom den. De ugunstige Forhold, hvorunder vore Videnskabsmænd som Følge heraf kom til at arbejde, vilde væsentlig kunne hæves ved det paatænkte Foretagende, hvorved dels skulde gives et blot refererende Uddrag af alle originale Arbejder af Betydning, uden at gaa ind paanogen kritisk Bedømmelse af disse og uden paa nogen Maade derved at overflødiggjøre Benyttelsen af selve Originalarbejderne, dels at tilbyde Lejlighed til Offentliggjørelsen af korte, foreløbige Meddelelser om saadanne Arbejder af originalt Indhold, hvis fuldstændige Offentliggjørelse først senere kunde iværksættes. Da de samme Forhold gjaldt for de 2 andre nordiske Riger, og disses herhen hørende Literatur i den Grad gik Haand i Haand med vor, at den vel kunde siges at danne et væsentligt Supplement til denne, ansaa de det for rigtigt saa vidt muligt tillige at medtage de betydeligste Arbejder, der paa det samme Omraade fremkom i Sverige og Norge. Tidsskriftet paatænkte udgivet i halvaarlige Hæfter.

Det lægevidenskabelige Fakultets Flertal (Bang, Stein, Buntzen, Saxtorph, Schmidt, Reisz) antog ikke (13. Novbr.), at et saadant Foretagende vilde kunne stifte nogen særdeles Nytte, navnlig ikke i Forhold til dette Arbejde og den Udgift, som hertil vilde udkræves. Et saadant blandet Tidsskrift vilde næppe finde nogen synderlig Udbredelse, og hvad dets Formaal angik, da opnaaedes dette, i det mindste for den medicinske Literaturs Vedkommende, allerede i en temmelig vid Udstrækning gennem flere engelske og tyske Tidsskrifter. Det vilde utvivlsomt ogsaa være temmelig let yderligere at faa disse Meddelelser udvidede paa forskjellig Maade. Flertallet saa sig derfor ikke i Stand til at anbefale Andragendet.

Fakultetets Mindretal (With, Panum, Warncke) mente (16. Novbr.), at den Hindring for Udbredelsen af vor medicinske Literaturs Frembringelser, som var givet ved Sprogets snævre Grænser, under de nærværende Tidsforhold ikke paa en tilfredsstillende Maade kunde afhjælpes derved, at Forfatterne lode de Arbejder, som de selv tillagde en større Betydning, indrykke i de større Nationers allerede stærkt udbredte Tidsskrifter, saafremt man ikke dertil vilde vælge de tyske Tidsskrifter, til hvilke Adgangen for os unægtelig var let. Den engelske Journal-literatur var i det hele taget kun lidet udbredt paa Kontinentet, og desuden var, saa vidt vidstes, kun et Dubliner Tidsskrift hidtil tilbøjeligt til at optage Meddelelser herfra. Den franske medicinske Journalliteratur, som ved Siden af den tyske havde den største Udbredelse blandt de Nationer, der mest deltog i vor Videnskabs Udvikling, var ganske lukket for enhver, som ikke var saa heldig ved personlige Bekjendtskaber at kunne faa noget optaget. Desuden vilde saa

vel det engelske som det franske Sprog for de fleste danske Forfattere være meget væsentlig til Hinder for Publikation ad den Vej. Der var saaledes her formentlig Trang til et saadant Organ som det paatænkte, saafremt man ikke gjerne fremdeles vilde ty til de tyske Tidsskrifter, og Mindretallet anbefalede derfor Andragendet.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet kunde ikke anerkjende (22. Novbr.), at det tilsigtede Øjemed overhovedet vilde kunne naas ad den i Andragendet angivne Vej. Med Hensyn til Andragernes Evne til at kunne iværksætte et med saa mangfoldige og store Vanskeligheder omgivet Foretagende, antog Fakultetet, at man først vilde kunne dømme derom, naar en Aargang af det paatænkte Tidsskrift forelaa trykt. Da derhos den danske naturvidenskabelige Litteratur i Følge sikre mangeaarige Erfaringer aldeles ikke i den Grad forblev ubekjendt uden for de nordiske Riger, som Ansøgerne antog, kunde Fakultetet i den Form, hvori Sagen forelaa, ikke anbefale den.

Konsistorium var (2. Decbr. 1865) med det lægevidenskabelige Fakultets Flertal og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet enigt i, at der ikke var tilstrækkelig Grund til at understøtte det paatænkte Arbejde. Ministeriet foretog herefter ikke videre i Sagen.

— I Anledning af et til Konsistorium indgivet Andragende fra Mekanikus E. Jünger om at forundes Prædikament Universitetsmekanikus, forespurgte Konsistorium i Skrivelse af 7. Febr. 1857, om der fra Ministeriets Side maatte være noget til Hinder for, at det nævnte Prædikament tillagdes ham. Ministeriet begjærede imidlertid, førend det tog Bestemmelse om Sagen, Oplysning, om der vidstes noget tidligere Tilfælde, i hvilket der var blevet tillagt en Haandværker eller Fabrikant et slikt Prædikament af Universitetet, uden at der tillige udelukkende var overdraget ham Arbejdet i hans Fag til Universitetet, hvilket syntes at være en naturlig Betingelse for Prædikamentets Meddelelse, men ikke i nærværende Tilfælde fandt Sted. Under 18. Apr. svarede Konsistorium, at det ikke havde antaget, at det var en nødvendig Betingelse for at et saadant Prædikament som det omhandlede kunde tillægges Mekanikus Jünger, at han udelukkende benyttedes til de Arbejder, for hvilke man havde Brug. Ligesom det navnlig syntes passende at de Haandværkere, hvis Fag stod i en saa nær Forbindelse med Videnskaben, at Universitetet maatte anses som den mest kompetente Avtoritet til at bedømme, hvorvidt en særdeles Duelighed og Nøjagtighed af nogen i dem lagdes for Dagen, af Universitetet kunde erholde et Prædikament, der antydede en saadan gunstig Dom om deres Dygtighed, saaledes antoges denne Betragtning ogsaa at have været lagt til Grund i tidligere Tilfælde. I saa Henseende fremhævede Konsistorium navnlig Universitets Direktionens Skrivelse af 21. Febr. 1843, ved hvilken der meddeltes Konsistorium Bemyndigelse til at tillægge Instrumentmager Nyrop Prædikament af kirurgisk Instrumentmager ved Universitetet, uagtet Hensigten ingenlunde var, derved at give ham nogen Ret til at udføre de til hans Fag hørende Arbejder for Universitetet, ligesom Konsistorium ogsaa bemærkede, at de 2 ansatte Universitetsboghandlere og Universitetsbogbinderen ikke i deres Udnævnelser havde noget Krav paa at forsyne Universitetet, navnlig dets Bibliothek, med Bøger eller paa at arbejde for det, og i Virkeligheden ingenlunde udelukkende benyttedes af Universitetet.

Herefter tilskrev Ministeriet under 20. Maj Konsistorium, at uagtet det hverken ansaa det ganske stemmende med Universitetets Stilling eller over-

hovedet svarende til Tiden og Forholdene nu, at Universitetet udstrakte Meddelelsen af Prædikater til Haandværkere ud over den Kreds, som skyldtes en ældre Tids Vedtægt, vilde det dog for denne Gang efter Omstændighederne ikke modsætte sig, at Konsistorium tillagde Mekanikus E. Jünger Prædikater af Universitetsmekanikus. Dette skete derefter ved Konsistoriums Skrivelse af 13. Juni.

Da der i Aaret 1864 opstod Spørgsmaal om at tildele ham Titel af Professor, udtalte Konsistorium i en efter Ministeriets Begjæring afgivet Erklæring af 15. Novbr. s. A., at da det, med al Anerkjendelse af det fortjenstfulde ved det af ham for Observatoriet udførte Arbejde, dog ikke kunde antages, at nogen særlig videnskabelig Dygtighed derved var lagt for Dagen, fandt det ikke Anledning til at anbefale ham til at forundes en Titel, med hvilken Universitetet hædrede de ved samme uden for normerede Professorpladser ansatte Docenter, naar disse i nogen Tid og paa fyldestgjørende Maade havde arbejdet i Universitetets Tjeneste.

— Ved kgl. Resol. af 25. Juni 1866 bifaldtes det efter Ministeriets derom nedlagte Forestilling, at der til Erhvervelse for Universitetsbibliotheket af en af afdøde Dr. phil. Nutzhorn udført Kollation af et venetiansk Haandskrift til Aristophanes af Universitetets Udgiftspost til videnskabelige Formaals Fremme f. 1866—67 maatte udbetales den afdødes Moder 100 Rd., samt at der af Bibliothekets Normalsum for samme Finansaar maatte tilstaaes denne i samme Anledning 50 Rd.

— Ved Ministeriets Skrivelse af 18. Febr. 1868 bevilgedes, efter Konsistoriums Indstilling*), af Universitetets Midler et Bidrag af indtil 1,000 Rd., fordelt paa 3 Aar, til en Fremstilling, som Dr. phil. H. F. Rørdam havde forfattet og den danske historiske Forening agtede at udgive, af Universitetets Historie fra Reformationen indtil 1621. Beløbet udbetaltes af Universitetets Konto for ekstraordinære Udgifter. Under 5. Apr. 1872 tilstod Ministeriet en yderligere Understøttelse af 250 Rd. til Udgivelse af Aktstykker som Tillæg til bemeldte Universitetets Historie.

— Ved kgl. Resol. 28. Juni 1870 bevilgedes der af Finansministeriet 300 Rd. som Bidrag til Rejsseudgifter til Lægemødet i Gøteborg for 10 yngre Læger, der dertil foresloges af det lægevidenskabelige Fakultet.

— I Anledning af et Andragende fra Bestyrelsen for den akademiske Skytteforening om et Tilskud for at sættes i Stand til at gjøre de af dem foranledigede Skydeøvelser saa billige som muligt, gjorde Konsistorium under 23. Juni 1866 Indstilling til Ministeriet om, at et Beløb af 200 Rd. maatte søges bevilget af Kommunitetets Midler som en ny Udgiftspost i det angivne Øjemed. Ved Finansloven bevilgedes Beløbet.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Tilkomne og ophørte Legater for studerende ved Universitetet.

I Tidsrummet 1864—71 er der stiftet et Legat, Urtekræmmer O. S. Wads Legat, og et, Khr. Rønnenkamps Legat, er ophørt.

*) I sin Indstilling af 8. Febr. 1868 udtalte Konsistorium, at det ansaa det for gavnligt, at et passende Udvalg af de mest oplysende Aktstykker udgaves i Trykken som Bilag til Værkets Text, men at man dog ingenlunde burde gjøre sig til Op-gaven at trykke saa meget som muligt.